מסורת הש"ס

גמ' א)שבת קמו: [מגמות עב.] **ב)**לעיל עד. **ג)**לעיל מה: עמ. **ד)**[לעיל פט. ושם] **רש"י ה)**לף כג. **ו)**[עי' רש"י לעיל פד:] **תוס' ז)**[ל"ל רב יהושע ממר שמואל]

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה ממר וכו' והשתא **ניחא** שברש שמואל:

(ב) ד"ה ושמואל וכו' תומ' ר"י דהתם לקלוט. נ"ב ע"ל דף לט ב"ד ה"ג לא יעמוד:

גליון הש"ם

גמ' אמרו לו אין שעת הסכנה ראיה. עי' מג"ת סי' שז ס"ק ח:

פנימי רש"י

לשלש חצירות. ז' אלא ז':

(לעיל מה:)

מסכת שביעית
פרק ז' משנה ד'

לָקַח בְּכוֹר לְמִשְׁתֶּה בְּנוֹ
אוֹ לָרֶגֶל, וְלֹא צָרִיךְ לוֹ,
מֻתָּר לְמָכְרוֹ. צָדֵי חַיָּה
עוֹפוֹת וָדָגִים, שֶׁגִּזְדַּמְּנוּ
לָהֶם מִינִים טְמֵאִין,
מֻתָּרִים לְמָכְרָן. רַבִּי
יְהוּדָה אוֹמֵר, אַף מִי
שֶׁנִּתְמַנָּה לוֹ לְפִי דַּרְכּוֹ,
לוֹקֵחַ וּמוֹכֵר, וּבִלְבַד
שֶׁלֹּא תְהֵא אוּמָנוּתוֹ
בְּכָךְ. וַחֲכָמִים אוֹסְרִין:

עין משפט
נר מצוה

ד א מיי' פ"ג מהלכות עירובין הלכה יח סמג עשין ג טור ש"ע או"ח סי' שעב סעיף ג:

רבינו חננאל

רשות לעצמן וקרפיפות רשות לעצמן לדברי חכמים גגין רשות לעצמן וחצרות רשות לעצמן וקרפיפות רשו' לעצמן. לדברי ר' שמעון רשות אחת הן. תניא כוותיה דרב כל גגות העיר רשות אחת הן. ואסור להעלות ולהוריד מגג לחצר ומחצר לגג. וכלים ששבתו בחצר מותר לטלטלן בכל החצר וכלים ששבתו בגגין מותר לטלטלן בכל הגגין ובלבד שלא יהא גג גבוה י' טפחים וחכ"א כל אחד ואחד רשות לעצמו. ואין מטלטלין בו אלא בד' אמות. תניא כרב יהודה. א"ר כשהיינו למדין תורה אצל ר' שמעון בחקות היינו מעלין לו שמן ואלונטית מחצר לגג ומגג לקרפף ודברים פשוטין הן:

פיסקא ר' שמעון אומר אחד גגות כו' אמר רב יהודה הלכה כר' שמעון והוא שלא עירבו בחצרות אבל עירבו בחצרות חיישינן דלמא אתי לאפוקי מני דשבתו בבתים לחצר ואתי לטלטולי מן החצר לגגין ולקרפיפות. ושמואל ור' יוחנן תרוייהו שרין בין עירבו ובין לא עירבו הלכתא כר' שמעון ואקשינן עלייהו אי בשעירבו ואפיקו מני דבתים לחצר יאמרו ב' כלים בחצר אחד והני מני דקנו שביתה בחצר שרו והני מני דקנו שביתה בבתים אסירי. ופרקינן אין ר' שמעון לטעמי' דלא גזר דתנן א"ר שמעון למה"ד לג' חצרות שפתוחות זו לזו כו' עד הכא נמי לא גזר דלמא אתי לאפוקי מני דבתים לחצר מתיב רב ששת ר' שמעון אמר אחד גגות כו' ואי אמר בשלא עירבו אי לא עירבו מני דבתים לחצר היכי משכחת להו ופריק רב ששת אליבא דרב לעולם בשלא עירבו והני מני דקנו שביתה בבתים דמשתכחי בחצר היכי משכחת לה כגון כונתרא וסודרא דאינון כלי מלבוש ולבשם בבית ויצא בחצר ונזדמן לו ופשט אותם מעליו ונשארו בחצר. וכהאי וכיוצא בהן תנן ולא לכלים ששבתו

אמר רב הלכה כר"ש והוא שלא עירבו. מיתיבי לר"ש מחלוקת בין עירבו ולא עירבו ורב ושמואל דאמרי תרוייהו עירבו ולא עירבו מחלוקת בשעירבו אבל בשלא עירבו דברי הכל אסור. ואמר רב יהודה אמר רב כוותיה דר"ש דתניא כוותיה דרב יהודה תניא כוותיה דרב כל גגות העיר רשות אחת הן ואסור להעלות ולהוריד מן הגגין לחצר ומן החצר לגגין וכלים ששבתו בחצר מותר לטלטלן בחצר בגגין ומותר לטלטלן בגגין ובלבד שלא יהא גג גבוה י' או נמוך י' דברי ר"מ וחכ"א כל אחד ואחד רשות לעצמו ואין מטלטלין בו אלא בד' תניא כוותיה דרב יהודה [ב]אמר רבי כשהיינו לומדים תורה אצל ר"ש בתקוע היינו מעלין שמן ואלונטית מגג לגג ומגג לחצר ומחצר לחצר ומחצר לקרפף ומקרפף לקרפף אחר עד שהיינו מגיעין אצל המעיין שהיינו רוחצין בו אמר רבי יהודה מעשה בשעת הסכנה והיינו מעלין ס"ת מחצר לגג ומגג לחצר ומחצר לקרפף לקרות בו [ג]אמרו לו אין שעת הסכנה ראיה: ר"ש אומר אחד גגין וכו': [ד]אמר רב הלכה כר"ש והוא שלא עירבו אבל עירבו לא דגזרינן דילמא אתי לאפוקי מאני דבתים לחצר ושמואל אמר [א]בין עירבו בין שלא עירבו וכן אמר ר' יוחנן מי לחשך בין עירבו ובין שלא עירבו מתקיף לה רב חסדא לשמואל ולרבי יוחנן יאמרו שני כלים בחצר אחת זה מותר וזה אסור ר"ש לטעמיה דלא גזר [ה]דתנן א"ר שמעון למה הדבר דומה לשלש חצירות הפתוחות זו לזו ופתוחות לרה"ר * ועירבו שתי החיצונות עם האמצעית היא מותרת עמהן והן מותרות עמה וב' החיצונות אסורין זו עם זו ולא גזר דילמא אתי לאפוקי מאני דהא חצר להא חצר ה"נ לא גזרינן דילמא אתי לאפוקי מאני דבתים לחצר מתיב רב ששת [ו]ר"ש אומר אחד גגות אחד חצירות ואחד קרפיפות רשות אחת הן לכלים ששבתו בתוכן ולא לכלים ששבתו בתוך הבית אי אמרת בשלמא דעירבו היינו דמשכחת לה מאני דבתים בחצר אלא אי אמרת בשלא עירבו היכי משכחת לה מאני דבתים בחצר הוא מותיב לה והוא מפרק לה בכומתא וסודרא

קרפיפות רשות לעצמן לדברי חכמים גגין וחצירות רשות אחת קרפיפות רשות אחת הן לדברי רבי שמעון כולן רשות אחת הן תניא כוותיה דרב תניא כוותיה דרב יהודה תניא כוותיה דרב כל גגות העיר רשות אחת הן ואסור להעלות ולהוריד מן הגגין לחצר ומן החצר לגגין וכלים ששבתו בחצר מותר לטלטלן בחצר בגגין ומותר לטלטלן בגגין ובלבד שלא יהא גג גבוה י' או נמוך י' דברי ר"מ וחכ"א כל אחד ואחד רשות לעצמו ואין מטלטלין בו אלא בד' תניא כוותיה דרב יהודה [ב]אמר רבי כשהיינו לומדים תורה אצל ר"ש בתקוע היינו מעלין שמן ואלונטית מגג לגג ומגג לחצר ומחצר לחצר ומחצר לקרפף ומקרפף לקרפף אחר עד שהיינו מגיעין אצל המעיין שהיינו רוחצין בו אמר רבי יהודה מעשה בשעת הסכנה והיינו מעלין ס"ת מחצר לגג ומגג לחצר ומחצר לקרפף לקרות בו [ג]אמרו לו אין שעת הסכנה ראיה: ר"ש אומר אחד גגין וכו': [ד]אמר רב הלכה כר"ש והוא שלא עירבו אבל עירבו לא דגזרינן דילמא אתי לאפוקי מאני דבתים לחצר ושמואל אמר [א]בין עירבו בין שלא עירבו וכן אמר ר' יוחנן מי לחשך בין עירבו ובין שלא עירבו מתקיף לה רב חסדא לשמואל ולרבי יוחנן יאמרו שני כלים בחצר אחת זה מותר וזה אסור ר"ש לטעמיה דלא גזר [ה]דתנן א"ר שמעון למה הדבר דומה לשלש חצירות הפתוחות זו לזו ופתוחות לרה"ר * ועירבו שתי החיצונות עם האמצעית היא מותרת עמהן והן מותרות עמה וב' החיצונות אסורין זו עם זו ולא גזר דילמא אתי לאפוקי מאני דהא חצר להא חצר ה"נ לא גזרינן דילמא אתי לאפוקי מאני דבתים לחצר מתיב רב ששת [ו]ר"ש אומר אחד גגות אחד חצירות ואחד קרפיפות רשות אחת הן לכלים ששבתו בתוכן ולא לכלים ששבתו בתוך הבית אי אמרת בשלמא דעירבו היינו דמשכחת לה מאני דבתים בחצר אלא אי אמרת בשלא עירבו היכי משכחת לה מאני דבתים בחצר הוא מותיב לה והוא מפרק לה בכומתא וסודרא

ת"ש

כל כלי שמלאכתו לאיסור ואין מלאכתו להיתר אין מטלטלין אותו בשבת ואין מקבלין עליו טומאה. כלי שמלאכתו לאיסור ומלאכתו להיתר מטלטלין אותו בשבת ומקבלין עליו טומאה. כלי שמלאכתו להיתר אע"פ שאין מלאכתו לאיסור אין מטלטלין אותו בשבת ומקבלין עליו טומאה. כלי שמלאכתו להיתר ומלאכתו לאיסור

גג וחצר ואכסדרה ומרפסת כולן רשות אחת הן. נרא לחוקי מתני' דכילד משתמפין (לעיל דף פד.[ג]) לחותם הדלים במרפסת אחי הכא שפיר דכשעירבו בני מרפסת לעצמן ובני חצר לעצמן דשכיחי מילי דשמים בחצר ומתני דעליות במרפסת כשהקלע גגוה י' הוי למרפסת שהקלע שוה להן ולבני חצר לסור להשתמש על הקלע לפילו כלים שצמאו בחצר לחטו כלים שצמאו בצים ופמות מכלן לסורין לגניסס וכשלא עירבו ללא שכיחי מתני דשמים ודעליות שם הוי מרפסת וחצר רשות לחת ואין לסורין זה על זה אבל לשמואל דקי מרפסת לבני עליות ומיירי כשהקלע כנגד חלונות ומשתמשין שם בני עליות דרך חלונות כשלא עירבו ותימה היאך משתמשין בפתות מי' בני עליות על הקלע כלים שצמאו בעליות דרך חלונותיהן והלא אין חצר ומרפסת רשות אחת ללא לכלים שצמאו בתוכן ולא לכלים שצמאו בתוך הבית ועליות וי"ל לשמואל דוקא לריסק קאי דמיירי בגדוה עשרה הוא דמפליג בין עירבו בין לא עירבו כדפרישין לעיל אלימא לשמואל אבל סיפא דקתני פתות מיכן לחצר דהוי דוקא לחצר לשמואל מיירי ודאי בין עירבו בני עלייה לעצמן ובני חצר לעצמן בין לא עירבו ובין הכי ובין הכי בני חצר מותרין ובני עלייה אסורין לשלשל מחלונותיהם: **וכלים ששבתו בחצר מותר לטלטל בחצר.** פי' בכל תלירות לחי נחומו חצר ומו לא לפילו שצמאו בצים נמי ומיירי נרא כשלא עירבו תלירות עם הבתים וקשיא דש"ס היכי מייתי סייעתא מהתוך נרא דחמר מבוי שלא נשתתפו בו אין מטלטלין בו אלא בד' אם רב גופיה לא אסר אלא כשלא עירבו אבל בחצרות בתים עם החלירות אבל כשלא עירבו לא אסר כדמוכח בפרק אם לא הניח (שבת דף קכ:) ומדקאמר אסור נרא דכבה"ג לא אסר רב ועוד נרא דפסק כר"ס והכא קאמר דר"ס מתיר וי"ל דמייתי דכמו שעירבו נרא שלשל דר"ס אין מטלטלין בו אלא בד' וטעמא דכשעירבו אסור לטלטל מחצר למבוי לפילו כלים שצמאו בחוכה אלו כלים שצמאו בצים ואין במבוי שום משמים ודמיא לכרמלית כיון דאין בו אלא ג' מחילות ולכך אין מטלטלין בו אלא בד' ר"ס לרבנן לפילו בלא עירבו אין מטלטלין בו אלא בד' לאסרי לטלטל מתני לחצר למבוי לחצר ומבוי לדילהו לאו רשות אחת הן:

מהו דתימא כי פליגי רבנן עליה דר"ש היכא דעירבו. ואסור לטלטל מחצר למבוי משום דשכיחי מתני דבתים בחצר ומיהו מחצר לחצר לא אסרי אע"ג דעירבו דאין משמים דחצר זה רגילין בחצר אחרת אבל רגילות הוא להוציא מחצר למבוי ואע"ג דרבנן דשלשל תלירות (לעיל מה:) גזרו וגם בכריתא דגג וחצר אכסדרה ומרפסת אמרינן דוקא לא עירבו הא עירבו גזרינן שמא רבנן דהכא חיישי רבנן דהתם ובלאו הכי ר"ל כן דבפרק מי שהוליחו (לעיל דף מו:) אמר דתנא דפליג דלדרבי שמעון היינו ר' יהודה ובכריתא משייעה לרב יהודה חית ליה לרבי יהודה דגג וקרפף רשות אחת ולרבנן דהכא ליח להו[ד] קמשמע לן דבלא עירבו פליגי וטעמא דאסור בחצר למבוי דהוי מבוי כמו קרפף דלא הוי רשות אחת עם החצר: והא

ת"ש [ב]אנשי חצר ואנשי מרפסת ששכחו ולא עירבו כל שגבוה י' טפחים למרפסת פחות מכאן לחצר* בד"א שהיו אלו של רבים ואלו של רבים ועירבו אלו לעצמן ואלו לעצמן וכני מרפסת או של יחידים שאין צריכין לערב אבל של רבים ושכחו ולא עירבו גג וחצר ואכסדרה ומרפסת כולן רשות אחת הן טעמא דלא עירבו הא עירבו לא הא מני רבנן היא דיקא נמי דלא קתני קרפף ומבוי ש"מ ת"ש חמש חצירות הפתוחות זו לזו ופתוחות למבוי* ושכחו כולם ולא עירבו אסור להכנים ולהוציא מחצר למבוי ומן המבוי לחצר וכלים ששבתו בחצר למבוי לטלטלן בחצר ובמבוי אסור ור"ש מתיר שהיה ר' שמעון אומר כל זמן שהן של רבים ושכחו ולא עירבו גג וחצר ואכסדרה ומרפסת וקרפף ומבוי כולן רשות אחת הן טעמא דלא עירבו הא עירבו לא מאי לא עירבו לא עירבו חצירות בהדי הדדי הא חצר ובתים עירבו והא לא עירבו קתני מאי לא עירבו לא נשתתפו ואבע"א ר"ש לדבריהם דרבנן קאמר להו לדידי לא שנא עירבו ולא שנא לא עירבו אלא לדידכו אודו לי מיהת דהיכא דלא עירבו רשות אחת היא ואמרו ליה רבנן לא שתי רשויות הן אמר מר ובמבוי אסור לימא מסייע ליה לרבי זירא אמר רב [ג]דאמר רבי זירא אמר רב מבוי שלא נשתתפו בו אין מטלטלין אלא בד"א אימא ולמבוי אסור היינו רישא משנה יתירא איצטריכא ליה מהו דתימא כי פליגי רבנן עליה דרבי שמעון הני מילי היכא דעירבו אבל היכא דלא עירבו מודו ליה קמ"ל אמר ליה רבינא לרב אשי

מי

אנשי מרפסת. דיורי עליות הרבה פתוחין לה: **ולא עירבו.** בני חצר עם בני מרפסת אבל עירבו אלו לעצמן ואלו לעצמן ובני מרפסת אין מוסרים על בני חצר אע"פ שיודעין לה בפולם ודריסת רגלם עליה ליה"ר דאמרינן לעיל בפ' כילד מעברין (דף עט:) פולם תורת פתח עליו ומותר מחיצה עליו והכל להקל והכא אמרינן תורת מחיצה עליו: **כל שגבוה י' טפחים.** כגון עמוד או תל: **למרפסת.** מותר להשתמש בו ולחצר אסור דה"ל לזה בפתח וזה בזריקה ובסמוכה למרפסת במוך ד' עסקינן וכדמוקמינן לה בפירקין לעיל (דף פד.): **פחות מכאן לחצר.** כלומר אף לחצר ומניחן אסורים בו והכי מוקמינן התם: **בד"א.** דמתלקין רשות חצר ומרפסת לגג משתתרו משהי הדלי: **בזמן שהיו אלו של רבים כו'.** שדיורין הרבה בחצר ודיורין הרבה במרפסת: **ועירבו אלו לעצמן ואלו לעצמן.** להשתמש מפקי בני חצר מתני דבתים לחניין וכני עליות מתני דעלייה למרפסת ומי שרית ליה כלים שצמאו בחצר לטלטל במרפסת חתי לטלטל בה נמי כלי הבית: **או שהיו של יחידים.** שחין בחצר לגג בית אחד ואין במרפסת לגג עלייה אחת: **שאינן צריכין לערב.** לעצמן והשתא שכיחי מתני דבתים בחצר ומתני דעלייה במרפסת לריכה לליסר עלייהו הלכך גזרו בהו רבנן לגג ליחתרו בהדי הדדי גזרה משום מתני דבתים: **ושכחו ולא עירבו.** לעצמן לגג שכיחי מתני דבתים בחצר ומתני דעלייה במרפסת: **כולן רשות אחת הן.** לכלים ששצמו בתוכם מלן שמעת ליה הא סברת ר"ס וקחמר עירבו לגג: **רבנן היא.** דמודו בגגין וחלירות דלשות אחת הן ואינהו ודאי לא סברו ליכא לעירבו דגזרי כדחמרינן בפרק מי שהוליחוהו (לעיל מט.) גבי ג' חלירות הפתוחות זו לזו דפליגי חדר"ס וחמרו שלשתן לסורין דגזרי דילמח חתי לחפוקי מחני דבתים דחיצונה שצחמלעת לחיצונה חברתה אבל ר"ס לא גזר: **דלא קתני.** גג וחצר וחכסדרה ומרפסת וקרפף ומבוי דמי ר"ס כולהו חדא רשותא ניהו: **אסור להוציא מן החצר למבוי.** כרבנן דאסרי במבוי כקרפף: **במבוי אסור.** ולקחן מפרש קס"ד השתא דלפילו כלים ששצמו בתוכו לסור לטלטולי ליה דכרמלית משוי ליה כל זמן שלא נשתתפו בו: **ור"ש מתיר.** לף להוליח כלי חצר למבוי: **כל זמן שהן של רבים.** קס"ד דה"ק הוחיל וכהון יש דיורין הרבה ושכחו ולא עירבו לעצמן כיון דהשתא לא שכיחי כלי הבתים בחלירות כולן מוחרים זה עם זה: **לא עירבו חצירות בהדדי.** וכל חצר עירבה לעצמה והחי כל זמן שהן של רבים חחמר לאו טעמא להיחרת הוא אלא רבותא הוא ואע"ג דלא עירבו חלירות בהדדי וכל חצר עירבה לעצמה וכל חדא חית בה דיורין טובא ומפקי מתני דבתים לחצר ואיכא למיגזר דילמא דאוושי דיורין לא מיזדהרי שפיר ומפקי מתני דבתים לחצר החחרת חפ"ה לא גזר: **והא לא עירבו.** לגמרי משמע: **מאי לא עירבו.** דמשמע לגמרי משיתוף דמבוי אלא ועירוב דחלירות לא חיישי מידי דלא חיכפת ליה כהו בין עירבה כל חחת לעלמה בין לא עירבו אחמר דמוחרים במבוי בלא שיתוף: **ואמרי ליה רבנן לא.** בגג וחצר וחכסדרה ומרפסת מודיון לך בחל בקרפף ובמבוי לף: הא דר' זירא נפ' ר"ש דמילה (לקמ':): **אימא ולמבוי אסור.** להוליח כלי החצר: **היינו רישא.** הא חנא לגג עירבו ואפילו הכי אסור: **אבל לא עירבו לעצמן אימא מודו.** משמעין משנה יחירה דעל כרחך חדא לעירבו וחדא לגג עירבו ואפילו הכי אסור: ומי

בתוך הבית ת"ש אנשי חצר ואנשי מרפסת ששכחו ולא עירבו כל שגבוה י"ט למרפסת פחות מיכן לחצר בד"א בזמן שהיו של רבים ועירבו אלו לעצמן ואלו לעצמן או שהיו של יחידין שאין צריכין לערב אבל אם היו של רבים ששכחו ולא עירבו [גג] וחצר ואכסדרה ומרפסת רשות אחת. טעמא דלא עירבו הוא דהן רשות אחת אבל עירבו לא. קשיא לשמואל ולר' יוחנן ופרקינן הא ברייתא [רבנן] היא כי קאמרי בין עירבו בין לא עירבו לר' שמעון קאמרינן. ואמרינן דיקא נמי מדלא קתני מבוי (מבוי) [וקרפף] בהדייהו ש"מ לרבנן היא ולא לר"ש דהא שמעינן ליה לר"ש דמבוי וקרפף כגג וכמרפסת חשיב כדבעינן למימר לקמן. ת"ש [חמש] חצרות פתוחות זו לזו ופתוחות למבוי אסור להכניס ולהוציא מחצר למבוי.

[ב] ושנינן משנה יתירא אצטריכא ליה מהו דתימא כי פליג ר' שמעון דגלחה דגג וקרפף רשות אחת ולרבנן דהכא ליח להו אימא מודו.

[ג] מד' רבינו ליכו גרלחה דבר' שמעון היה לו בפוגיח וגרם משנה יתירה ר"ס שיפטריך. וע"ע:

גמ' ה) נעיל פג: **ג)** שבת קכ: **תוס' ג)** [ופס ריפח רכ הוגח] **ד)** הס"ד ואח"כ מה"ד קמ"ל. כל"ל רש"ל

הגהות

תוס' ד"ה וכלים. דאי באותו חצר כו' אפי' שבתו בבית נמי ומיירי לרבנן כו'. כ"ל ל"ל:

(רש"ם)